

R-indicatoren Sterfgevallenonderzoek 2021

CBS Den Haag
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag
Postbus 24500
2490 HA Den Haag
+31 70 337 38 00
www.cbs.nl

projectnummer

SQS/SGZ
14 oktober 2022

1. Representativiteit Sterfgevallenonderzoek 2021

Het CBS voert éénmaal in de vijf jaar het sterfgevallenonderzoek (SGO) uit. Dit onderzoek heeft als doel om inzicht te krijgen in de praktijk van de medische besluitvorming en eventueel medisch handelen rond het levenseinde. Het meest recente onderzoek is in 2021 uitgevoerd. Dit was één jaar later dan gebruikelijk als gevolg van de Corona pandemie.

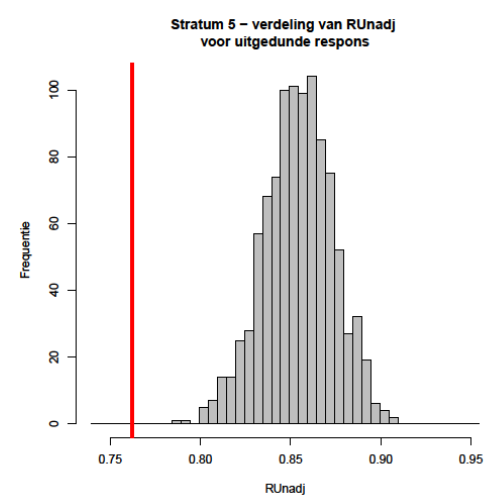
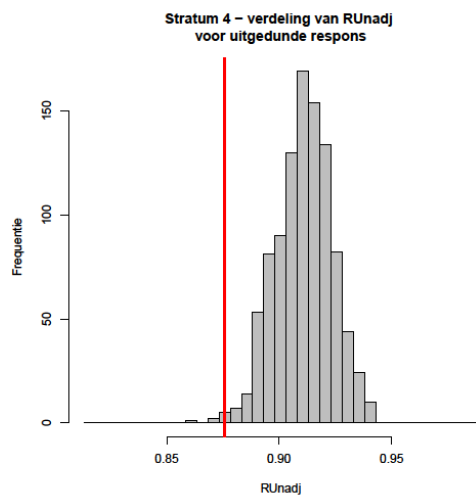
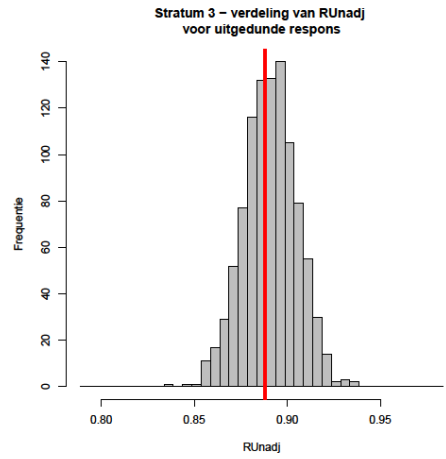
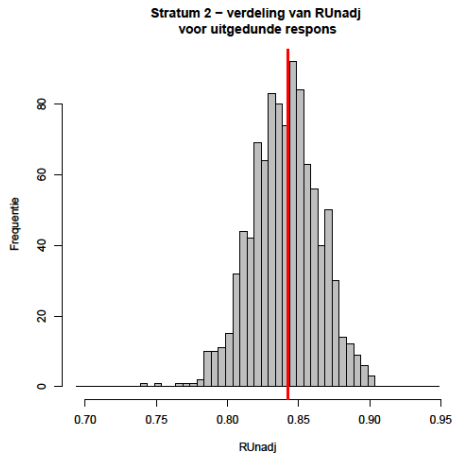
Voor het onderzoek is een gestratificeerde steekproef getrokken uit de populatie personen die zijn overleden in de maanden augustus tot en met november 2021, de steekproefperiode. In de voorgaande edities was het responspercentage vrij hoog: 74% in 2010 en 77% in 2015. In het onderzoek van 2021 is de respons significant lager. Om in kaart te brengen of de respons van 2021 vertekend is, zijn analyses uitgevoerd.

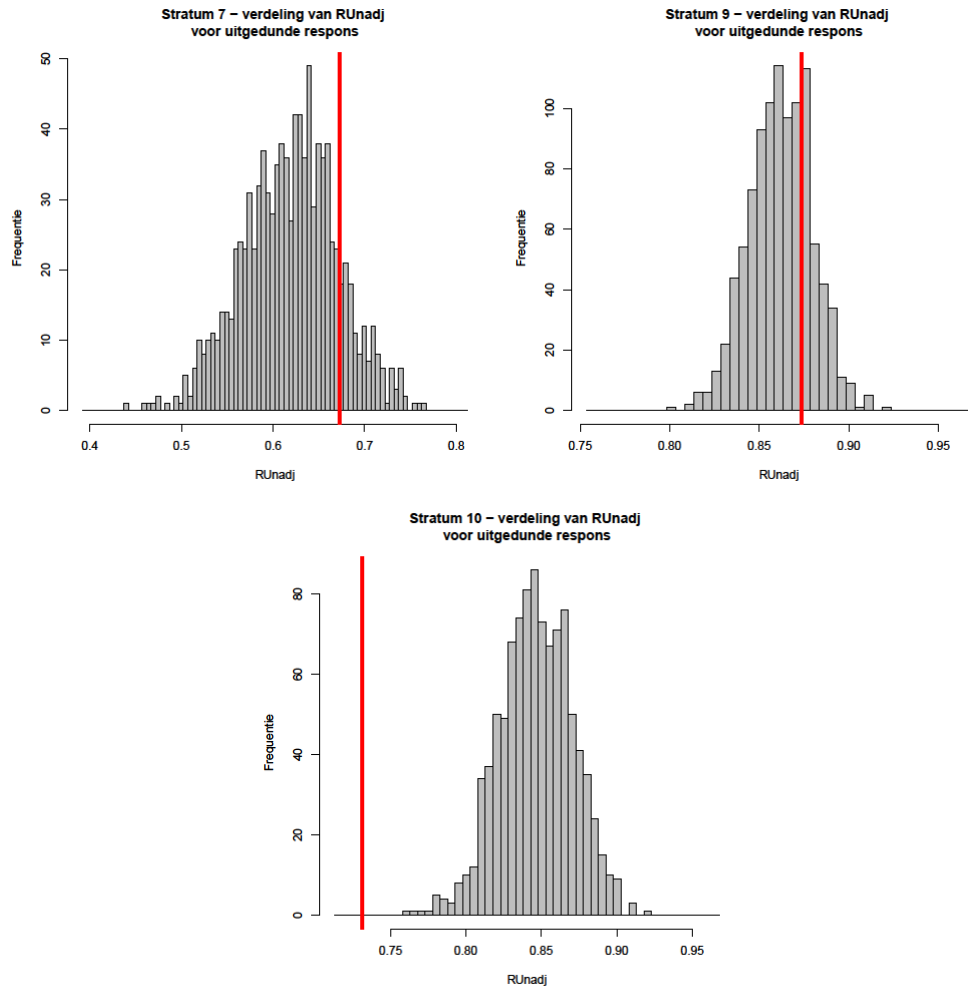
1.1 R-indicatoren

Om iets te kunnen zeggen over de representativiteit van de respons, kan er worden gekeken naar R-indicatoren. R-indicatoren meten in hoeverre de samenstelling van de respons afwijkt van de oorspronkelijke steekproef. De R-indicator is gebaseerd op responskansen. Als de responskansen voor alle steekproefpersonen gelijk zijn, is de respons sterk representatief en zullen er geen systematische verschillen zijn tussen de samenstelling van de respons en de steekproef. Als de responskansen niet gelijk zijn, is het belangrijk om vast te stellen in hoeverre de samenstelling van de respons hierdoor wordt beïnvloed. Dit wordt bereikt door een functie te definiëren die meet hoe ver de individuele responskansen verschillen van de gemiddelde responskans.

Door de R-indicatoren van 2015 en 2021 met elkaar te vergelijken, zou er kunnen worden bekeken of de representativiteit in 2021 lager is geworden door de afname van de respons. De respons uit 2015 is aselekt uitgedund, totdat het responspercentage overeenkomt met dat van 2021. Voor deze aselekt uitgedunde respons, is vervolgens de R-indicator berekend. Dit is 1000 keer uitgevoerd. Op deze manier is er een waarschijnlijkheidsverdeling van de R-indicatoren uit 2015 gemaakt, wanneer de respons het niveau zou hebben van 2021, maar wel de samenstelling van 2015. Deze 1000 waarschijnlijke R-indicatoren uit 2015 kunnen vervolgens met de vastgestelde R-indicator van 2021 worden vergeleken.

Figuur 1. Waarschijnlijkheidsverdeling van R-indicatoren uit 2015 met het niveau van 2021 en R-indicator uit 2021 (vertikale rode lijn).

In Figuur 1 ligt de rode lijn van de R-indicator in stratum 2 redelijk in het midden van de verdeling op basis van 2015. Dat geldt ook voor de strata 3, 7 en 9. Op basis daarvan kan worden verondersteld dat de representativiteit niet slechter is. In de strata 4 ligt de R-indicator links van de verdeling. Dat geldt ook voor de strata 5 en 10. Dit suggereert dat de respons hier minder representatief is dan in 2015.

Wat hiervan het gevolg is, is echter niet goed aan te geven. De samenstelling van de respons wijkt in deze strata af van de steekproef voor de achtergrondvariabelen. Het is waarschijnlijk dat dit dan ook het geval is voor de doelvariabelen. Hoe groot dit effect is, en in hoeverre hier in de weging voor wordt gecorrigeerd is echter niet aan te geven.